

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C – 2019/41775]

29 JUILLET 2019. — Arrêté royal déterminant la forme et le contenu du formulaire type de certificat médical circonstancié pris en exécution de l'article 1241, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire

RAPPORT AU ROI

Sire,

Le projet d'arrêté royal que nous avons l'honneur de soumettre à la signature de Votre Majesté a pour objectif de revoir le modèle de certificat médical circonstancié dont il est question à l'article 1241 du Code judiciaire ainsi que les médecins qui sont en droit de l'établir.

A l'origine, le projet d'arrêté royal se contentait de remplacer l'annexe à l'arrêté royal du 31 août 2014 déterminant la forme et le contenu du formulaire type de certificat médical circonstancié pris en exécution de l'article 1241, alinéas 2 et 3, du Code judiciaire. Suite à l'avis du Conseil d'Etat, la base légale du modèle de certificat médical circonstancié qui est désormais l'article 1241, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire, figure dans l'intitulé de l'arrêté royal.

On peut encore relever que, contrairement à ce que prévoyait l'arrêté royal du 31 août 2014, le médecin de la personne concernée ne peut plus établir ce certificat – sauf pendant la période transitoire – mais, conformément à l'article 1241, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire, un médecin agréé ou un psychiatre (cfr. infra). Le projet d'arrêté royal reprend cette nouvelle règle.

Pour ces raisons, l'arrêté royal du 31 août 2014 précité a été abrogé et remplacé par un nouvel arrêté royal fondé sur la nouvelle base légale, même si le texte d'origine n'a pas été fondamentalement modifié.

Selon l'article 1241 du Code judiciaire, ce certificat doit être produit lorsqu'une demande de mesure de protection judiciaire d'une personne est susceptible d'affecter sa capacité au sens de l'article 491, e), du Code civil.

Selon l'article 491, e), du Code civil, la capacité vise la compétence d'exercer les droits d'une personne et ses devoirs, elle-même et de façon autonome. A noter qu'une autorisation préalable à l'accomplissement d'un acte est une mesure susceptible d'affecter la capacité de la personne.

L'article 1241 du Code judiciaire détaille le contenu de ce certificat médical circonstancié et habilite le Roi à en établir le contenu. C'est l'arrêté royal du 31 août 2014 déterminant la forme et le contenu du formulaire type de certificat médical circonstancié pris en exécution de l'article 1241, alinéas 2 et 3, du Code judiciaire qui est à l'origine de ce modèle.

La loi du 21 décembre 2018 portant des dispositions diverses en matière de justice (M.B., 31 décembre 2018) a réformé l'ensemble des procédures relatives aux mesures de protection judiciaire. A cette occasion, elle a revu, pour partie, le contenu du certificat médical circonstancié ainsi que les médecins qui sont en droit de l'établir.

L'article 1241, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire prévoit certes que dorénavant ces certificats doivent être établis par des médecins agréés ou des psychiatres. Néanmoins, il est prévu que des médecins non agréés peuvent encore faire des certificats médicaux circonstanciés pendant un délai de 5 ans qui suit l'entrée en vigueur de l'arrêté royal qui définira cette procédure d'agrément (article 97 de la loi du 21 décembre 2018 précitée).

Dans ces conditions un médecin non spécialiste pourrait encore être amené à rédiger des certificats médicaux dans le cadre des procédures relatives aux mesures de protection judiciaire.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C – 2019/41775]

29 JULI 2019. — Koninklijk besluit tot vaststelling van de inhoud en de vorm van het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring ter uitvoering van artikel 1241, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek

VERSLAG AAN DE KONING

Sire,

Het ontwerp van koninklijk besluit dat wij de eer hebben aan Uwe Majesteit ter ondertekening voor te leggen, beoogt de herziening van het model van omstandige geneeskundige verklaring waarvan sprake is in artikel 1241 van het Gerechtelijk Wetboek alsook de herziening van de artsen die gerechtigd zijn om die verklaring op stellen.

Oorspronkelijk beperkte het ontwerp van koninklijk besluit zich tot het vervangen van de bijlage bij het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 tot vaststelling van de inhoud en de vorm van het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring ter uitvoering van artikel 1241, 2e en 3e lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Als gevolg van het advies van de Raad van State is de wettelijke basis van het model van omstandige geneeskundige verklaring (voortaan artikel 1241, § 1, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek) opgenomen in de titel van het koninklijk besluit.

Daarnaast wordt er opgemerkt dat, in tegenstelling tot wat bepaald was in het koninklijk besluit van 31 augustus 2014, deze verklaring niet meer mag worden opgesteld door de arts van de betrokkene (behalve tijdens de overgangperiode). Ze moet nu opgesteld worden door een erkende arts of een psychiater, overeenkomstig artikel 1241, § 1, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek (zie infra). Deze nieuwe regel is opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit.

Om die redenen werd het voornoemd koninklijk besluit van 31 augustus 2014 opgeheven en vervangen door een nieuw koninklijk besluit gebaseerd op de nieuwe wettelijke basis, ook al werd de oorspronkelijke tekst niet ten gronde gewijzigd.

Volgens artikel 1241 van het Gerechtelijk Wetboek moet die verklaring worden voorgelegd wanneer een verzoek om een maatregel tot rechterlijke bescherming van een persoon een mogelijke weerslag heeft op diens bekwaamheid in de zin van artikel 491, e), van het Burgerlijk Wetboek.

Volgens artikel 491, e), van het Burgerlijk Wetboek wordt onder 'bekwaamheid' de bevoegdheid verstaan om rechten en plichten zelf en zelfstandig uit te oefenen. Er moet worden opgemerkt dat een voorafgaande toestemming voor het stellen van een handeling een maatregel is die een mogelijke weerslag heeft op de bekwaamheid van de persoon.

In artikel 1241 van het Gerechtelijk Wetboek wordt de inhoud van die omstandige geneeskundige verklaring uitvoerig beschreven en wordt de Koning gemachtigd om de inhoud ervan vast te stellen. Het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 tot vaststelling van de inhoud en de vorm van het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring ter uitvoering van artikel 1241, tweede en derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek ligt aan de basis van dit model.

De wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie (BS 31 december 2018) heeft alle procedures betreffende de rechterlijke beschermingsmaatregelen hervormd. Daarbij werd zowel de inhoud van de omstandige geneeskundige verklaring gedeeltelijk als de artsen die gerechtigd zijn om die verklaring op te stellen, herzien.

Artikel 1241, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt echter dat die verklaringen voortaan moeten worden opgesteld door erkende artsen of psychiaters. Desalniettemin is erin voorzien dat niet-erkende artsen omstandige geneeskundige verklaringen nog kunnen afleveren gedurende een periode van vijf jaar die volgt op de inwerkingtreding van het koninklijk besluit dat die erkenningsprocedure zal vaststellen (artikel 97 van voornoemde wet van 21 december 2018).

In dat geval zou een niet-gespecialiseerd arts nog kunnen worden gevraagd om medische verklaringen op te stellen in het kader van de procedures met betrekking tot rechterlijke beschermingsmaatregelen.

Conformément à l'article 1246, § 1er, du Code judiciaire, le juge s'entoure de tous les renseignements utiles avant de rendre sa décision. Le juge doit disposer d'informations claires pour avoir une idée précise de l'état de santé de la personne protégée ou à protéger. Ce qui peut s'avérer compliqué lorsque les praticiens ne se sont pas spécialisés dans les maladies qu'ils sont censés diagnostiquer chez la personne à protéger. Ces précisions sont d'autant plus précieuses que c'est, en fonction de ce descriptif de l'état de santé, qu'une personne pourra être mise sous protection judiciaire et qu'elle pourrait perdre, à cette occasion, une partie de son autonomie.

La modification du contenu du certificat médical circonstancié par la loi du 21 décembre 2018 précitée est devenue effective le 1er mars 2019 (article 98, alinéa 3, de la loi du 21 décembre 2018 précitée). L'adoption de ce projet d'arrêté royal est donc urgent.

De même, cet arrêté royal simplifiera la tâche des médecins non spécialistes qui sont toujours en droit d'établir des certificats médicaux. En outre, il permettra au juge de paix compétent de disposer des seules informations utiles pour apprécier la situation de manière à ce que les restrictions à l'autonomie de la personne en raison de la mise sous protection judiciaire soient fondées sur des arguments pertinents.

J'ai l'honneur d'être,

Sire,
de Votre Majesté,
le très respectueux
et très fidèle serviteur,
Le Ministre de la Justice,
K. GEENS

29 JUILLET 2019. — Arrêté royal déterminant la forme et le contenu du formulaire type de certificat médical circonstancié pris en exécution de l'article 1241, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire

PHILIPPE, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Vu le Code judiciaire, l'article 1241, § 1er, alinéa 1er, remplacé par la loi du 21 décembre 2018;

Vu l'arrêté royal du 31 août 2014 déterminant la forme et le contenu du formulaire type de certificat circonstancié pris en exécution de l'article 1241, alinéas 2 et 3, du Code judiciaire;

Vu l'avis 66.219/2 du Conseil d'Etat, donné le 17 juin 2019, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'Etat coordonnées le 12 janvier 1973;

Sur la proposition de la Ministre de la Justice,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. Le formulaire type de certificat circonstancié visé à l'article 1241, § 1, alinéa 1er, du Code judiciaire est complété par un médecin agréé ou un psychiatre, conformément au modèle en annexe.

Art. 2. L'arrêté royal du 31 août 2014 déterminant la forme et le contenu du formulaire type de certificat circonstancié pris en exécution de l'article 1241, alinéas 2 et 3, du Code judiciaire, est abrogé.

Art. 3. Le Ministre de la Justice est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 29 juillet 2019.

PHILIPPE

Par le Roi :
Le Ministre de la Justice,
K. GEENS

Overeenkomstig artikel 1246, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, wint de rechter echter alle nuttige inlichtingen in alvorens zijn beslissing te nemen. De rechter moet beschikken over duidelijke informatie om een precies idee te hebben over de gezondheidstoestand van de beschermde of te beschermen persoon. Dat kan moeilijk blijken als de artsen niet gespecialiseerd zijn in de ziekten waarvan ze geacht worden de diagnose te stellen bij de te beschermen persoon. Deze verduidelijkingen zijn erg waardevol omdat, op basis van die beschrijving van de gezondheidstoestand, een persoon onder rechterlijke bescherming kan worden geplaatst en hij daarbij een deel van zijn autonomie kan verliezen.

De wijziging van de inhoud van de omstandige geneeskundige verklaring door de voornoemde wet van 21 december 2018 is ingegaan op 1 maart 2019 (artikel 98, derde lid, van de voornoemde wet van 21 december 2018). Dit ontwerp van koninklijk besluit moet dus dringend worden goedgekeurd.

Dit koninklijk besluit zal eveneens de taak van de niet-gespecialiseerde artsen, die nog steeds het recht hebben om verklaringen op te stellen, vereenvoudigen. Daarnaast zal het de bevoegde vrederechter de mogelijkheid geven om enkel over informatie te beschikken die nuttig is om de situatie zo te beoordelen dat de beperkingen van de autonomie van de persoon door de plaatsing onder rechterlijke bescherming op pertinente argumenten gestoeld zijn.

Ik heb de eer te zijn,

Sire,
van Uwe Majesteit,
de zeer eerbiedige
en zeer getrouwe dienaar,
De Minister van Justitie,
K. GEENS

29 JULI 2019. — Koninklijk besluit tot vaststelling van de inhoud en de vorm van het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring ter uitvoering van artikel 1241, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek

FILIP, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op het Gerechtelijk Wetboek, artikel 1241, § 1, eerste lid, vervangen door de wet van 21 december 2018;

Gelet op het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 tot vaststelling van het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring tot uitvoering van artikel 1241, 2^e en 3^e lid van het Gerechtelijk Wetboek;

Gelet op advies 66.219/2 van de Raad van State, gegeven op 17 juni 2019, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op de voordracht van de Minister van Justitie,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring bedoeld in artikel 1241, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt ingevuld door een erkende arts of een psychiater overeenkomstig het model in bijlage.

Art. 2. Het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 tot vaststelling van de inhoud en de vorm van het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring ter uitvoering van artikel 1241, 2e en 3e lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt opgeheven.

Art. 3. De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 29 juli 2019.

FILIP

Van Koningswege :
De Minister van Justitie,
K. GEENS

ANNEXE

à l'arrêté royal du 29 juillet 2019 déterminant la forme et le contenu du formulaire type de certificat médical circonstancié pris en exécution de l'article 1241, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire

Certificat médical circonstancié à annexer à une requête

(article 1241 du Code judiciaire)

Ce certificat médical circonstancié est à compléter par le médecin sur la base des données médicales actualisées telles que le dossier du patient visé à l'article 9 de la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient, ou un examen récent de la personne.

En vue de la protection judiciaire d'une personne

- **quant à sa personne** (article 492/1, §1er du Code civil)¹
- **quant à ses biens** (article 492/1, §2 du Code civil)¹
- **quant à sa personne et quant à ses biens**¹

Remarque: Toutes les mentions de ce formulaire doivent être complétées

Nom..... Prénom.....
 Médecin (Numéro INAMI)
 Rue..... N°.....
 Ville..... C.P.....

Agissant à la requête de:

M/Mme : Nom..... Prénom.....
 Résidant :
 Rue..... N°.....
 Ville..... C.P.....

- Je déclare avoir examiné le __/__/2__ __, pour établir le certificat médical circonstancié,
 Je déclare établir le certificat médical circonstancié sur la base des données médicales actualisées provenant du dossier du patient que j'ai consulté le __/__/2__ __, après avoir obtenu à cet effet le consentement éclairé de M/Mme ou, le cas échéant, de son représentant
 Je déclare établir le certificat médical circonstancié sur la base des données médicales actualisées provenant du dossier du patient que j'ai consulté le __/__/2__ __, sans avoir obtenu à cet effet le consentement éclairé de

M/Mme : Nom..... Prénom.....
 Date de Naissance : __ / __ / ____
 Résidant:
 Rue..... N°.....
 Ville..... C.P.....

et avoir constaté que son état de santé peut être décrit comme suit:

(description circonstanciée de l'état de santé et de son incidence sur la bonne gestion de ses intérêts, qu'il soient de nature patrimoniale ou autre)

.....

¹ Biffer les options non retenues

.....
.....
(au besoin, compléter cette description sur une feuille annexe, et joindre tous documents utiles pour le juge)

- Cet état de santé implique normalement des soins qui peuvent être décrits comme suit :

.....
.....
.....

- Mon avis est que cette personne peut/ne peut² pas se déplacer;
- Un déplacement, compte tenu de son état, est/n'est pas² indiqué.
- Cette personne est/n'est pas² à même de prendre connaissance du compte rendu de la gestion de ses biens si un administrateur lui est désigné.

Je déclare n'être ni parent ni allié du requérant ou de la personne à protéger, ni être attaché à un titre quelconque à l'établissement dans lequel la personne à protéger se trouve.

....., le __ / __ / ____

Signature et cachet du médecin,

² Biffer la mention inutile

Vu pour être annexé à Notre arrêté du 29 juillet 2019 déterminant la forme et le contenu du formulaire type de certificat médical circonstancié pris en exécution de l'article 1241, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire

PHILIPPE

Par le Roi :
Le Ministre de la Justice
K. GEENS

BIJLAGE

bij het koninklijk besluit van 29 juli 2019 tot vaststelling van de inhoud en de vorm van het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring ter uitvoering van artikel 1241, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek

Omstandige geneeskundige verklaring te voegen bij een verzoek

(artikel 1241 van het Gerechtelijk Wetboek)

Deze omstandige geneeskundige verklaring wordt ingevuld op basis van actuele medische gegevens zoals het patiëntdossier bedoeld in artikel 9 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt of een recent onderzoek van de persoon.

Met het oog op de rechterlijke bescherming van een persoon

- met betrekking tot zijn persoon (artikel 492/1 §1 van het Burgerlijk Wetboek)¹
- met betrekking tot zijn goederen (artikel 492/1 §2 van het Burgerlijk Wetboek)¹
- met betrekking tot zijn persoon en tot zijn goederen¹

Opmerking: **alle** vermeldingen op dit formulier moeten ingevuld zijn

Naam..... Voornaam.....
 Arts (RIZIV nummer :)
 Straat Nr.
 Stad..... Postnr.

Handelend op verzoek van:

Dhr./Mevr. : Naam.....Voornaam.....
 Wonende te:
 Straat Nr.
 Stad Postcode

- Ik verklaar ten einde de omstandige geneeskundige verklaring op te stellen, te hebben onderzocht op __/__/2__
- Ik verklaar de omstandige geneeskundige verklaring op te stellen op basis van actuele gegevens uit het patiëntendossier dat ik heb geconsulteerd op __/__/2__ na hiertoe de geïnformeerde toestemming te hebben verkregen van Dhr./Mevr. of desgevallend de vertegenwoordiger
- Ik verklaar de omstandige geneeskundige verklaring op te stellen op basis van actuele gegevens uit het patiëntendossier dat ik heb geconsulteerd op __/__/2__ zonder hiertoe de geïnformeerde toestemming te hebben verkregen

Dhr./Mevr. : Naam.....Voornaam.....
 Geboortedatum: __ / __ / ____
 Wonende te:
 Straat Nr.
 Stad Postcode

en te hebben vastgesteld dat zijn gezondheidstoestand kan omschreven worden als volgt:

(omstandige beschrijving van de gezondheidstoestand en van de weerslag ervan op het beoorlijk waarnemen van zijn belangen van vermogensrechtelijke of andere aard)

¹ Doorhalen wat niet past

.....
.....

.....
(vervolledig deze beschrijving, indien nodig, op een bijgevoegd blad en voeg alle nuttige documenten voor de rechter toe)

- Deze gezondheidstoestand brengt normaal de zorgverlening mee die kan omschreven worden als volgt:

.....
.....
.....

- Naar mijn mening kan die persoon zich wel/niet² verplaatsen;
- Een verplaatsing is, gelet op zijn toestand, aangewezen/niet aangewezen².
- Deze persoon is/is niet² bij machte kennis te nemen van de rekenschap van het beheer van zijn goederen, zo een bewindvoerder voor hem is aangesteld.

Ik verklaar geen bloed- of aanverwant te zijn van de te beschermen persoon of van de verzoeker, noch op enigerlei wijze verbonden te zijn aan de instelling waar de te beschermen persoon zich bevindt.

....., op __ / __ / ____ Handtekening en stempel van de arts,

² Schrappen wat niet past

Gezien om te worden gevoegd bij Ons besluit van 29 juli 2019 tot vaststelling van de inhoud en de vorm van het standaardformulier van omstandige geneeskundige verklaring ter uitvoering van artikel 1241, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

FILIP

Van Koningswege :
De Minister van Justitie,
K. GEENS